

Udgivet af Blåkilde Efterskole + Elevforeningen

Blåkilde Efterskole
Blåkildevej 19
6880 Tarm

Redaktion

Henning Kristensen
Anne Marie Stidsen

Layout og tryk
LaserTryk.dk A/S

Digitalt årsskrift 2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

3 Hilsen fra forstanderen	15 Kalenderen 2022
4 Medarbejdere på Blåkilde 2021	16 Tilbageblik – Mig og min vej
5 Hilsen fra bestyrelsen	20 Musical og dannelse
6 Billedet i Blåkilde	24 Året der gik i billeder
8 Sang: Kærlighedsordet	28 Årets elevhold
9 Sang: Rør os, Guds Ånd	30 Elevstævne 2022
10 Hånd og Ånd - perspektiver på projektet	31 Til eftertanke
12 På besøg i faglokalet – Billedkunst	
13 På besøg i faglokalet – Madkunst	
14 Køkkenets nye favoritter	

Blåkilde Efterskole

HILSEN FRA FORSTANDEREN

Når indtryk bliver til udtryk, der giver aftryk

Årets årsskrift har en tråd. Jeg vil kalde den ”Når indtryk bliver til udtryk, der giver aftryk.” Det er forunderligt, når indtryk bliver til en tanke, en idé i en hjerne, og som så formes af hænder og krop til et konkret udtryk - der kan sætte et aftryk i et andet menneske. Det kan være at strikke en trøje, bage en kage, danse en dans eller lave et kunstværk. Når det er interessen og lysten, der bærer ”værket”, har det en række gode sidegevinster. Det tilgodeser behovet for at gøre noget selv, på egne præmisser. Det giver ofte kompetencer, der kan være med til at styrke selvværdet. Man kan i fordybelsen opleve, at tiden står stille, og at verden omkring én forsvinder – meningsfuld selvforglemmelse. En pause fra den store komplicerede verden - at vende sig mod noget mere simpelt og konkret for en stund. Det er godt for sjælen 😊

Man kunne næsten ønske sig, at dette årsskrift må give indtryk, som bliver til et udtryk, der giver et aftryk.

God læselyst

Alting har sin tid -

Efter 15 dejlige og meningsgivende år på Blåkilde Efterskole er det tid til at takke af. Jeg har søgt -og fået stillingen som forstander på Møltrup Optagelseshjem sammen med Torill (Min kone).

Det er en glæde at kunne forlade et sted, som jeg holder af. Tænk, hvis det ikke var sådan. Det er bedst at forlade et sted, når det er lidt ubelejligt, – det modsatte ville jo være, at det var meget belejligt. Man må stoppe når legen er god – og det er den nu. Skolen er i fin form. Jeg har

lovet at holde gejsten til det sidste. Der er meget, jeg skal nå, inden jeg tjekker ud den 1. marts. For min egen del er det samtidig sidste udkald – alderen taget i betragtning 😊

Fra min side skal der lyde en kæmpe TAK til alle elever, forældre, bestyrelsen, samarbejdspartnere, bagland og ansatte. Jeg er meget taknemmelig for tiden på Blåkilde Efterskole og vil savne mangt og meget. Sangen fra fælleskoret, der forplanter sig gennem bygningen til kontoret. Varm, dyb og stærk. Et fællesskab af stemmer, der på forunderlig vis rammer meget af det ind, som vi gerne vil. Det er den efterklang, jeg går ud ad døren med.

Tilbagetrækning er en kunst. Det handler om at lade andre komme til, ydmygt at træde til side i tiltro til, at den, der kommer efter, har lige så meget at skyde med. At de ting, man selv er blevet blind for, bliver synlige, og at der bliver trådt nye veje, som man selv vil være utilbøjelig, eller for magelig til at gå. Det er trygt at vide, at der er en kompetent bestyrelse til at finde den rette afløser. Tillykke og lykke til - til Blåkilde Efterskole på vejen mod nye horisonter.

Kærlig hilsen
Henning

NB. Denne hilsen er skrevet efter bladets deadline grundet Hennings jobskifte. Således er det også blevet til en afskeds-hilsen.

MEDARBEJDERNE PÅ BLÅKILDE 2021

Af bestyrelsens formand,
Gitte Holmgaard

Øverst fra venstre:
Pia Weile,
Carsten Østergaard,
Ulla Bøndergaard Enggrob
Nederst fra venstre:
Helene Riis Lindholm,
Carsten Vingborg,
Gitte Holmgaard,
Torben Kloster

HILSEN FRA BESTYRELSEN

Dannelse og uddannelse – hinandens forudsætninger

Efterskolen er den perfekte ramme for at udfolde denne påstand. Og måske netop derfor oplever efterskolerne i disse år stor interesse. Vi ønsker at vores børn bliver både dygtige og livsduelige.

På Blåkilde Efterskole er vi optaget af, at dannelse og uddannelse skal gå hånd i hånd. Vi tror på, at ikke alt, der tæller, kan tælles. Dannelse – både gennem de individuelle dannelsesprocesser og gennem fællesskaber – er en vigtig ballast, som er svær at dokumentere og tælle, men som er så uendelig vigtig at give de unge med på deres videre færd.

Vi vil gerne give de unge arenaer, hvor de prøver noget de ikke mestrer i forvejen – hvor det er tilladt og trygt at turde prøve og måske fejle. Derfor er Blåkilde Efterskole også en skole med mange muligheder fremfor få målrettede linjefag.

Håndværkshuset, som for alvor er blevet taget i brug i år, er et godt eksempel på denne tilgang. Bygningen i sig selv er fantastisk, men det er værdierne og ideologien bag, der bærer. At unge skal dannes som hele mennesker, der tør være nysgerrige på nye udfordringer og relationer.

Uddannelse og læring foregår ikke kun i klasselokalet. Vi er som bestyrelse og skole nysgerrige på, hvordan vi kan bruge Blåkilde Efterskoles 23 hektarer ind i både dannelses- og uddannelsesaspektet.

Kunsten at kombinere dannelse og uddannelse kræver lærere, der er både fagligt dygtige og som tør spille deres personlighed ind i relationerne. Det har vi på Blåkilde Efterskole. Gennem en udfordrende corona-periode, hvor alt blev vendt på hovedet, har skolens personale måttet omstille undervisning og gøremål. Tak, fordi det blev gjort med værdigrundlaget og fagligheden som bundklang.

Værdigrundlaget er vores rettesnor og vores guide. Det er godt at have et fast holdepunkt, når hverdagen slår kolbøtter, og når der skal prioriteres mellem forskellige opgaver. Skolen har netop evalueret på, hvordan vi arbejder med begreberne tillid og medansvar. Vi ønsker at eleverne tager ansvar for sig selv, hinanden og det samfund, vi er en del af. Omsat til praksis sker det bl.a. på fællesmøder, gangmøder og i kontaktgrupper. Den demokratiske dannelse er her et omdrejningspunkt.

Blåkilde Efterskole er ambitiøse på de unges vegne – ikke i at score topkarakterer, men i at hver enkelt elev udfordres fagligt og menneskeligt i et engagerende miljø. Det er vores opgave.

Tak til alle, der bakker op om skolen med gode ord, varme tanker og forbøn. Tak til ledelse og ansatte for indsatsen i 2021.

NB. Denne hilsen er skrevet inden vi blev bekendt med, at Henning stopper som forstander på Blåkilde. Derfor forholder hilsenen sig ikke til dette.

BILLEDET I BLÅKILDE

-en personlig fortælling

Jeg går op ad de slidte trætrappetrin og hen ad gangen til den gamle foredragssal. Åbner døren og sætter mig nederst i salen. Jeg løfter ansigtet og lader øjnene hvile i det store vægmaleri. Her har jeg siddet så mange gange før. Som barn og ung og som voksen. Her falder tanker til ro, og sindet bliver stille. Det er et godt rum at være i. Alene i stilheden, eller sammen med andre når der fortælles, synges, og vi beder Fadervor.

Kan et maleri tale? Kan former og farver påvirke tanker og følelser? For mig er freskomaleriet i Blåkildes foredragssal en omfavelse af mit liv. Et sted at få lov til at være den jeg er. Både når jeg tvivler, og når jeg tror. Der er en ro over maleriet som skaber større lydhørhed. Billedet på væggen maser sig ikke på, men fortæller stiltfærdigt noget vigtigt. Om sangen og fortællingen. Om at høre til.

Billedet hører sammen med mit liv fra barn til voksen. Jeg var knapt 12 år da det blev malet og husker tydeligt de to kunstmalere: Hans Schmidt Madsen og Poul Bruun Jacobsen. 24. juni

Af Inge Hertz Aarestrup

1955 ankom de til Blåkilde med alt deres udstyr, og de følgende to måneder foregik alt deres liv på skolen. De arbejdede dagen lang med billedet i foredragssalen. De spiste sammen med sommerpigerne i spisesalen, og de havde deres lille bid af privatliv på gæsteværelset i forstanderboligen. Dør om dør med mit værelse. Alt hvad de foretog sig blev fulgt af hele skolen, både når maleriet lykkedes, og når de måtte hugge puds ned og begynde forfra.

Det var en mærkelig og fremmed verden: En nøgen væg som lidt efter lidt blev til figurer og fortællinger. Kantede skikkelser i rolige farver. Men også farverne kunne overraske når kvinderne fik lilla eller grønt hår - mange år før den slags skete i virkeligheden!

Sommeren 1955 forvandlede en nøgen sal til fortællingens vidt åbne univers med plads til hver eneste som vil lytte og tage imod.

Høre og se med sit eget hjerte.

Til venstre: Salmedigteren Hans Adolf Brorson i Ribe Bispegård. Både som salmedigter og biskop fik Brorson stor betydning for kirke- og trosliv i hele Vestjylland. På billedet sidder Brorson i sin øreklapstol med sin lut i hånden. Han har lige skrevet salmen "Den store hvide flok vi se" og synger den nu sammen med sin familie og den unge pige, Bolette, i baggrunden. Billedet lyser af glæden ved at synge sammen og glæden ved at høre sammen. Et fællesskab som inddrager den som ser på billedet.

Til højre: Den unge Søren Kierkegaard over for sin myndige far Michael Pedersen Kierkegaard. Moderen som en skygge i baggrunden. Søren Kierkegaards far stammede fra Sædding i Vestjylland hvor han som dreng passede får. En dag da hyrdedrengens tilværelse var helt uudholdelig var han gået op på en høj og havde forbandet Gud. Den hændelse

Midt imellem Brorson og Kierkegaard står hyrden omgivet af sine får. Roligt støttet til sin hyrdestav. Lydhør over for livet og sit ansvar for fårene. Fårene kan gumle, sove, vokse uden angst. I hyrdebilledet falder tanker hele sit liv selv. På skolen er der lærere og voksne som er parate til at støtte, skubbe og hjælpe de unge. Og i kirken hører vi om én som satte livet til for at vi skulle have liv.

"Jeg er den gode hyrde. Den gode hyrde sætter sit liv til for fårene" siger Jesus i Johannes Evangeliet.

Jeg rejser mig stille. Tegner korsets tegn for mit ansigt og bryst og forlader foredragssalen. Går hen ad gangen og ned ad den gamle trappe. Fyldt og taknemmelig forlader jeg Blåkilde og rejser hjem med billedet i mit hjerte.

Anbefaling: Læs hvad min far, Peter Jensen, skrev i 1970 om freskomaleriet i foredragssalen, Blåkildes Hjertefortælling s. 115-124: "Skolens vægmaleri".

Kærlighedsordet

Tekst: © Inge Hertz Aarestrup

2. Kor. 6, 1-2 (10)

Musik: © Bo Gunge 2020

Kær - lig - heds - or - det som rej - ser os op vil byg - ge Guds hus i vor

7 skæl - ven - de krop med det er vi sendt til en frem - med og nær Guds

13 nå - de er nu Guds frel - se er her.

1. Kærlighedsordet som rejser os op vil bygge Guds hus i vor skælvende krop med det er vi sendt til en fremmed og nær Guds nåde er nu Guds frelse er her.

2. Kærlighedsordet er større end død det rækker os kræfter trods sygdom og nød vi mister det hele men vinder dog alt Guds nåde er nu Guds stemme har kaldt.

3. Kærlighedsordet er Kristus, vor bror han viser sit ansigt vi skælver og tror og møder hinanden som én han har kær Guds nåde er nu Guds frelse er nær.

Rør os, Guds Ånd

Tekst Inge Hertz Aarestrup 2020
Musik Erik Sommer 2020

♩ = 35

Rør os, Guds Ånd så vi tror og be - ken - der: Je - sus er Her - re!

4 Send os med hå - bet og kær - lig - heds - kræf - ter hvor vi skal væ - re.

*Rør os, Guds Ånd
så vi tror og bekender:
Jesus er Herre!
Send os med håbet
og kærlighedskræfter
hvor vi skal være.*

*Ræk os din kraft
du som lever og virker
Jesus, vor Herre.
Du er den samme
som rækker til alle
hvad vi skal bære.*

*Væk os med mod
så vi sammen bekender:
Jesus er Herre!
Gud over himlen
og jorden og alting
dig vil vi ære!*

10. s.e.trin. A. 1. kor. 12, 1 - 7

“HÅND OG ÅND”

- perspektiver på projektet

En uge, hvor blyanten er skiftet ud med en malerpensel.

En uge, hvor karaktærræset får en pause, mens håndværksfaget har hovedrollen.

En uge, hvor gammel erfaring underviser og inspirerer unge elever til at bruge hænderne.

En uge, hvor den kreative sans bliver sat på spil hos både fodboldspilleren såvel som friluftspigen.

En uge med faget “Hånd og Ånd”...

Siden 2017 har Blåkilde Efterskole haft projektuger med fokus på elevernes kreative evne, hvor skolebænken er udskiftet med håndværksfaget. Hvor det handler om at bruge hænderne og gå ind i en kreativ proces. Ældre erfarne håndværkere tager for en stund til Blåkilde for at lære fra sig og hjælpe eleverne med deres projekt. Projekterne er forskellige. Nogle arbejder med træ, andre med jern, graffiti, maling, strik, ler eller nål og tråd.

For udover at have bygget et splinternyt Håndværkshus, har Blåkilde de seneste år haft håndværksfaget på ugeskemaet, og det har vist sig at være en stor succes.

Tidligere elever og mesterlærere sætter ord på faget “Hånd og Ånd” her:

Ditlev Kirstein Hansen, tidligere elev:

I Hånd og Ånd-ugen valgte jeg at dreje i træ, som var helt nyt for mig.

Jeg synes det var fedt, at man fik lov til også at have ældre og garvede håndværkere og/eller entusiaster, som brændte for sit fag, som undervisere. Skete det, at man i processen gik i stå, var de “gamle” klar med hjælp, inspiration og nye ideer, som samtidig gjorde, at vi udviklede os rigtig hurtigt i vores nye fag!

Af *Andreas Hovard Hansen*

Efter ugen med Hånd og Ånd har jeg siden efterskoletiden købt mig en drejebænk, fordi jeg opdagede, hvor rart det var at dreje træ, da jeg slapper af med faget. Jeg er lige nu i gang med min tømreruddannelse, hvor jeg i fritiden en gang imellem får drejet noget træ. Her kan man få lov til at koble fra for stress og jag.

Andreas Hovard Hansen, tidligere elev:

“Alle efterskoler burde have et fag som Hånd og Ånd. Jeg synes det var vildt fedt at gå i dybden med et stykke håndværk, som i mit tilfælde var broderifaget, som jeg også tidligere havde lavet noget af, da jeg var helt lille.

Faktisk har faget bidt sig fast i min fritid. Siden efterskoletiden har jeg lavet korstingsbroderi. Jeg har blandt andet lavet motiver til t-shirts, tasker og væggen derhjemme. Det er smart at lave ift. gaver til fødselsdage eller til særlige lejligheder. Derudover slappede jeg også særligt af i den til tider stressende gymnasietid, når jeg sad med broderiet og blot laver krydser... Og jeg anbefaler det varmt. “Hånd og Ånd” satte sine spor i mig...

Thorkild N. Jørgensen, tømrer, diakon, psykoterapeut, trædrejer og mesterlærer:

Jeg er både glad, taknemmelig og stolt.

Det har været en fantastisk dejlig og berigende oplevelse at være sammen med eleverne i projektet. Allerede mens vi blev vist rundt på Blåkilde og hørte om projektindholdet, blev det tydeligt, at det svarede til mine værdier for god læring mod et godt liv.

Samtidig blev jeg bragt tilbage til min egen tid på Hellebjerg idrætsskole for over 50 år siden. Mange dejlige stemningsfyldte oplevelser fra den gang løb gennem mig. Jeg oplevede mig for en stund igen som ung elev.

Det var også en stor oplevelse, at mine opsamlede erfaringer gennem mange år blev efterspurgt, brugt og værdsat. Jeg mærkede respekt for min faglighed og for mig som menneske. Det var meget berigende, inddragende og sjovt at være sammen med de interesserede elever, lærerne og mesterlærerne. Også at opleve elevernes engagement og stolthed, når de på deres egen måde voksede med opgaven.

Skønt at have være en del af dette projekt, som jeg synes Blåkilde skal blive ved med at udvikle på i undervisningen og 24/7 i dagligdagen. Det er så rigtigt og vigtigt, at “håndens arbejde” også inddrages, værdsættes og kombineres med den daglige dannelse, mestring og læring på lige fod med al anden læring.

Håndværk er nemlig i sin natur inddragende, samarbejdskrævende og derfor lærende.

Nora Hundahl, mesterlærer:

Jeg har været med til to Hånd og Ånd-uger i marts 2019 og i oktober 2021. Begge gange har jeg hjulpet eleverne med at guide dem igennem deres projekter i strikning og hækling. Og begge gange har jeg været imponeret over, hvor interesserede og engagerede eleverne var. Deres forudsætninger havde en stor spændvidde - lige fra øvede til aldrig at have strikket eller hæklet en maske.

Allerede den første dag var næsten alle godt i gang, så de kunne arbejde videre om aftenen. Hvis de var stødt på problemer, var de klar næste morgen til at få hjælp til løsningen, for de var ivrige efter at komme videre.

Det var stort at opleve elevernes glæde over at have fremstillet noget brugbart. Jeg tror, sådan en uge har givet eleverne blod på tanden, så de får lyst til at arbejde videre i vinterperioden. De inspirerede hinanden.

Min egen oplevelse er, at den store aldersforskel bliver mindre, idet nogle af de unge spørger ind til, hvem jeg er. Ligeledes fortæller mange af dem, hvad de tænker og føler. I løbet af en uge føler jeg, at de betragter mig som en reservebedstemor, som man godt kan snakke med om andre ting end strikning og hækling.

Den sidste dag gav flere af eleverne udtryk for, at de godt kunne tænke sig at lave en strikke- og hækklub, hvor vi kom en gang hver uge, for de syntes, at det havde været så hyggeligt.

Det nye værkstedshus gav mig mulighed for at observere og snakke med elever i de andre grupper, og mit indtryk var, at der blev arbejdet intenst med de forskelligartede opgaver. Jeg fornemmede tydeligt, at eleverne nød at kunne fordybe sig og samtidig fremstille et produkt, som de kunne glæde sig over.

PÅ BESØG I FAGLOKALET BILLEDKUNST

Af Mette Borg Vendelbo

– om fordybelse og selvglæmsel

Efterskoleelever har generelt mange jern i ilden og lange dage. Det er dage, der er pakket med program i et mix af boglige timer og valgfag. Man kan undre sig over, hvad er det, der gør, at uendelig mange teenagere frivilligt vælger en skoleform, hvor ens egentid og frihed er henlagt til to timer om aftenen og weekenden? Jeg tror personligt, at et af svarene er valgfagene – muligheden for at dyrke sin interesse i samspil med andre. Muligheden for at træne, øve og male videre om aftenen hvis man ikke lige var helt færdig med fordybelsen i timen.

"Billedkunst er godt, fordi man kan fordybe sig i noget, man ikke plejer at fordybe sig i. Det er fedt at kunne koncentrere sig om én ting. Her tænker man kun på det, man er i gang med, og hovedet er ikke fyldt af alt muligt andet."

Det er de færreste af vores elever, der har rørt ret meget ved billedkunsten siden femte klasse. Det gør det svært at komme i gang igen, og en vanskelig øvelse er det også at nå derhen, hvor man gerne vil. Ikke desto mindre er glæden endnu større, når man synes, man får knækket koden, og resultatet vækker begejstring hos én selv og sidemanden.

Den boblende og spirende glæde oplever jeg dagligt i billedkunstlokalet, glæden ved at skabe og glæden ved fordybelsen. Vi holder ingen pause imellem timerne, da det giver afbrudte forløb, men det enestående er, at pausen aldrig er efterspurgt, som jeg som lærer oplever det i dansk osv. Jeg kunne tænke mig, at musik, sløjd, friluftsliv - og idrætsskoleleger givetvis oplever det samme. At eleverne indenfor det praktiskmusiske felt får brugt sig selv på en måde, hvor krop og sind går op i en højere enhed, og man for en stund glemmer sig selv, men er ét med det at skabe, om det så er et maleri, et musikstykke, en stol eller en ny tid i 100-meterløb.

I faget kunst og form er der mange ting i spil, når vi arbejder. Selvfølgelig er processen vigtig, men det at nå et resultat, som eleven rent faktisk

bliver glad for og stolt over, selvom vedkommende måske ikke er den store kunstner, er også en betydelig faktor. Også det at fordybe sig bliver centralt, som Keniann fra 10.klasse beskriver det:

PÅ BESØG I FAGLOKALET MADKUNST

Af Inge Cæsar Villumsen

Hensigten med at vælge Madkunst som valgfag kan være mange – lige så mange, som deltagere. Tre af eleverne i år er Thomas, Victoria og Aske. Fælles for alle er nysgerrigheden – at tilberede mad, at lære ingredienser at kende, at lære helt grundlæggende teknikker og at kræse for mad. Og med den nysgerrighed og øvelserne, kommer også respekten for tilberedningen. For det kræver tålmodighed, og også lidt mod, at få det hele til at gå op i en højere enhed.

En af disciplinerne er, når eleverne får tildelt nogle ingredienser – og ingen opskrift. Så skal der røres og duftes til ingredienserne og tænkes ud af boksen for at finde en måde at sammensætte råvarerne – og smagene. Ideerne bobler gerne frem – dog med en forsigtighed, når der er råvarer, som eleverne ikke kender hjemmefra 😊 Undervejs i tilberedningen af retterne kan det være nødvendigt at sadle om for at få smagene rigtigt frem, og fordi noget overrasker under tilberedningen.

Eleverne bliver mere og mere modige, når det handler om at prøve sig frem. Jo mere kendskab de får til teknikker og ikke mindst råvarer og smage, jo mere inspirerende er det for eleverne. Ikke "blot" at vælge et blandingskrydderi – men selv arbejde sig frem med de enkeltstående krydderier, for at få den gode smag frem, er tilfredsstillende.

"Det kan være svært at få ideen om retten til at blive lige så god, som vi havde forestillet os. Men så har vi erfaring til næste gang – og tør måske lidt mere" (Aske)

"Det er sjovt at lave mad sammen – og så kan det være helt nervepirrende og stressende at skulle nå det til tiden. Det er også sjovt at have en deadline" (Thomas)

Eleverne er nysgerrige og har lyst til at lave mad. Af mange forskellige grunde. Der tales om uddannelser og om det at skulle bo alene engang. Der er årstidsretter og hverdagsretter - og pænt bagværk til fest.

"Jeg vil da gerne kunne klare mig selv – og lave god mad. Det må gerne være både lækkert og sundt" (Victoria)

Det handler ikke kun om at lave maden. Måltidet spises sammen ved bordet til sidst, hvor der fortælleres, evalueres og grines. Og selv de mest kræsne – dem er der nogle stykker af – smager på maden, og opdager heldigvis, at meget smager bedre, end de havde forestillet sig. Og jo mere vi prøver – jo mindre kræsne er eleverne 😊 Det er tit her, under måltidsfællesskabet og samtalen, vi oplever horisonten er blevet udvidet – med nye ingredienser og smage – og en stolt tilfredshed med det der bliver serveret 😊 Og så ønskerne om hvad vi skal næste gang – her er der ejerskab for alle pengene.

KØKKENETS NYE FAVORITTER

JORDSKOKKESUPPE

4 pers.

250 g jordskokker
250 g kartofler
80 g løg
1 fed hvidløg
olivenolie
2 tsk timian
8 dl hønsfond
1,6 dl mælk
salt/peber

Rens jordskokker, kartofler og løg.

Grøntsagerne svitses i olie.

Tilsæt hønsfond og mælk, og lad suppen simre, indtil grøntsagerne er møre.

Blend suppen, smag til med salt/peber, og server med hjemmebagt brød.

GRÆSK KYLLING

6 pers.

6 stk kyllingelår
1 citron i skiver
1 lille glas oliven
12 fed hvidløg
Frisk timian
½ dl olie
2 tsk paprika
Salt/peber

Kyllingelårene lægges i et ildfast fad og pensles m. olie rørt m. paprika.

Citron i skiver, oliven og hvidløgsfed lægges over kyllingen.

Der drysses kviste af frisk timian, salt og peber over.

Steges i ovnen 45 min ved 220 grader.

FYLDTE PEBERFRUGTER

2 pers.

2 stk peberfrugter
1 stk rødløg i tern
200 gr tomater i tern
100 gr oliven i tern
150 gr feta i tern
oregano
Salt/peber

Rens peberfrugterne og del dem i halve.

FylDET røres sammen og fordeles i de halve peberfrugter.

Bages i ovnen ca. 30 min ved 190 grader.

KALENDEREN 2022

Efterskolernes Aften d. 12. januar kl. 18-21

Højskoleaften: Så syng da - Lad hjertet tale.
Fællessangsarrangement 28. februar kl. 19.30

Højskoleaften: Musicalforestilling 17. marts kl. 19. Der serveres kaffe og kage, og alle er velkomne. Entre.

Ung Højskole: Musicalforestilling 18. marts kl. 19. Herefter hygge i dagligstue og spisesal. Entre.

Gymnastikopvisning i Boxen torsdag d. 7. april. Entre.

Elevstævne 21. maj kl. 12.00. Se program her i årsskriftet.

Højskoleaften: "Sådan er tro for mig" v. Kathrine Lilleør mandag d. 31. oktober kl. 19.30. Entre.

Følg desuden med på Facebook og på vores hjemmeside.
Der bliver begivenhederne opdateret løbende.

MIG OG MIN VEJ SIDEN EFTERSKOLEN

Vi har bedt fire tidligere elever om at reflektere over deres veje siden efterskolen. De er alle drevet af kunst og kreativitet, og dette er da også omdrejningspunktet i deres overvejelser; Hvad er det, der driver mig?

SIGNE JUHL JENSEN, ELEV PÅ BLÅKILDE 1999-2001

”Kan du leve af det?”

Det er en stående joke blandt musikere og folk i den kreative branche at dette spørgsmål popper op til familiefesterne. Selvom jeg ved der altid refereres til økonomi og evnen til at forsørge sig selv, så svarer jeg altid, at jeg ikke kan leve uden. Uden musik, uden kunst, uden kultur.

For præcis 20 år siden skiftede jeg Blåkilde ud med en plads på MGK (Musikalsk Grundkursus) hvorefter jeg blev optaget på konservatoriet. Nu underviser jeg selv på netop de to institutioner og har derudover selvstændig kunstnerisk virksomhed. Det er et alsidigt virke der sætter mig i kontakt med mange typer af mennesker og bringer mig rundt i hele landet og lejlighedsvis også til udlandet. Mange har måske en forestilling om at det kan være en utrolig ensom beskæftigelse at være musiker og ja, en del af arbejdet foregår da også solo, men selv spiller jeg i orkestre med kolleger gennem flere år – flere af dem er venskaber jeg knyttede tilbage i min studietid – så når vi er afsted på tour, er det ofte med fælleskørsel, indkvartering på de samme hoteller, sightseeing i lokalområdet mm. Og eftersom min mand også er musiker, kommer vores datter også med fra tid til anden. Som datter af en landmand har livet på gården og med dyrene altid været et grundvilkår der har defineret rammerne for vores hverdag, og jeg føler at det samme gør sig gældende med vores arbejdsliv, om end settingen er en smule anderledes!

I kraft af min undervisning og gennem mit engagement i LMS (Levende Musik i Skolen) har jeg en del berøring med børn og unge. Kjeld Fredens, læge og hjerneforsker, siger at musik og billedkunst, ud over at være et konkret håndværk, styrker elevernes forestillingsevner og muligheder for at udtrykke sig og samtidig åbner for en undersøgende tilgang til verden. Deres møde med kunst og kultur er uhyre vigtig for at sikre, både fremtidige aktører, men også publikummer.

Som sagt kan jeg ikke forestille mig et liv uden musik – både når jeg selv står på scenen og oplever hvordan det kan bringe glæde, vemod hos publikum, men også som tilskuer hvor man kan glemme alt om tid og sted og bare giver sig hen til den fællesskabsfølelse, der opstår blandt publikum og orkester. Så sent som i denne weekend skulle jeg dirigere et kæmpe kor bestående af 75 talentfulde unge MGK-studerende fra hele Region Syddanmark. Hårene rejste sig da de alle stemte i The Staves’ ”Mexico”, og udtrykket i deres ansigter indikerede at de selv følte, at de var en del af noget stort og følelsesladet i netop dét øjeblik.

Og i det øjeblik står det lysende klart; det er det musik kan.

FOTO: @TINA NIELSEN

CHRISTIAN MONDRUP, ELEV PÅ BLÅKILDE 2011-2013

Min interesse for scenekunst startede med, at jeg blev fanget af at spille musik. Og da jeg så kom på efterskole og senere i gymnasiet, prøvede jeg kræfter med forskellige musicalopsætninger som sanger og skuespiller. Og med tiden fik skuespillet så ligesom også fanget min interesse, og jeg tænkte 'Hmm, dét her er egentlig også meget fedt!'. Så jeg tog på en teaterhøjskole og startede fra bunden dér med teatret. Det var et ret afgørende sted for mig, fordi jeg her blev klar over, at teater og dét at lave scenekunst generelt ikke bare (som jeg fordomsfuldt havde en idé om/ frygt for) er en trylle-trolde-skov, hvor alt udelukkende er et abstrakt og ukonkret føle-føle-sprog, og hvor man taler om at talent er noget, man er født med eller ej. Jeg fandt nemlig hurtigt ud af, at det jo er et ARBEJDE! Et arbejde, hvor man netop taler om helt konkrete værktøjer, arbejdsmetoder og teknikker, som selvfølgelig tager afsæt i halvabstrakte og subjektive størrelser som kroppen og sindet, men som alligevel gør arbejdet håndgribeligt, konkret, fagligt og dermed muligt for én at kunne udvikle sig. Derfra bevægede jeg mig så videre ud i verden og udvidede den kreative værktøjskasse ved at tage på andre teaterskoler, teaterhold og supplere med privatundervisning hos forskellige skuespillere.

Som scenekunstner arbejder jeg nu primært som skuespiller og lyd-designer. Men gennem min tid i scenekunstbutikken har jeg også prøvet kræfter som instruktør, scenograf og dramatiker. Og lige netop det med at kunne have forskellige hatte på og at kunne blande hattene og have flere forskellige hatte på på samme tid er virkelig også noget af det, som jeg holder meget af inden for feltet - og det har drevet mig til at blive ved med at arbejde med scenekunst.

For på den måde kan jeg hele tiden lære nye ting indenfor de forskellige områder der interesserer mig – og samtidig giver det mig tusindvis af muligheder for at arbejde kreativt, angribe materialet fra forskellige perspektiver og gøre brug af flere færdigheder samtidig. Så man kan sige, at jeg grundlæggende laver det, jeg laver, fordi jeg synes det er sjovt, - men også fordi jeg er blevet forelsket i den effekt, scenekunst har. Scenekunst er med til at få os til at forstå mennesker og forstå den verden, vi lever i. Den kan give os indblik i skæbner, tanker, billeder, fortællinger etc., som vi måske aldrig ellers ville have stødt på – eller som vi modsat måske virkelig kan spejle os i. Den giver perspektiv, får os til at stille spørgsmål, finde svar og på den måde gøre os klogere. På den måde kan scenekunst forstørre verden, hvilket jeg synes er ret fantastisk.

FREDE HORSHOLT KRISTENSEN, ELEV PÅ BLÅKILDE 2013-2015

Det gælder om at gøre sig god til at være på afveje. Om at finde viljen til at ville være på vej mod et farverigt sted i smørhullet mellem fysikken og det åndelige; til venstre for skolen, gennem sene nætter i øvelokalet, ned i inspirationen, op på scenen, ind og ud af studiet, rundt i cirkler, indtil nye idéer eller blot trægt arbejde bringer én frem til det næste spadestik.

Siden Blåkilde (især efter gymnasiet) har jeg indspillet, øvet og optrådt (hiphop, punk og elektronisk), malet, oprettet eget firma, startet øvelokaleforening og frivillig-organisation, skrevet digte, noveller og er snart færdig med min første roman. Der har været op- og nedture, og jeg har lært meget. Et selvstudie i kunst og kreativitet, om man vil.

På min vej, med kunsten og kreativiteten, er der to ting, der skubber og to ting, der trækker: Det første skub er lysten. Hvem har ikke lyst til opmærksomhed? Det har jeg i hvert fald! Derudover, lysten til at befinde mig i det kunstneriske spændingsfelt, der opstår, når man alene eller i fællesskab samles om at puste flammer af idéernes gløder. Maling eller mikrofoner, det er samme sag. Det andet skub er min frie vilje til at arbejde kreativt. Ingen forklaring behøves. Det vil jeg, så det gør jeg. Den første af de to ting, der trækker, er lystens lillebror, nysgerrigheden; på mennesker, lyde, farver, følelser og livet selv. Den anden ting er et ansvar, som

jeg har valgt at samle op og tage med mig - ansvaret for at bringe mig selv og mine medmennesker ud af osteklokken, ud i kærlighedens friske luft, hvor vi mærker hinanden, og hvor energierne flyder frit. Om jeg står foran et publikum eller blandt dem, da gælder det om at blive stødt, så vi flytter os, grine, så vi accepterer og bliver rørt, så vi mærker at vi lever.

Som kunstner ender jeg ofte foran et paradoks, som hverken filosofien, kunsten eller videnskaben har kunnet løse - forholdet mellem det skabende og det skabte. At arbejde kreativt er at sætte kærligheden til det, der sker i nuet, fri. At være kunstner er at forsøge at indramme det.

I slutningen af sommeren flyttede jeg til Sverige, hvor jeg vil lære mig et håndværk. Her bor vi i skoven, lærer om træerne, arbejder uden maskiner og bader nøgne i de grønne landskaber. Sideløbende er jeg ved at skrive slutningen på en roman, som jeg begyndte på i foråret. Den handler om, at skovens træer vil os noget, ligesom min (indre?) kunstner vil jer noget. Det gælder om at fortælle videre, hvad vi ser, lærer og oplever, og lige nu fortæller naturen en historie om, hvordan det skabende og det skabte lever side om side i kærligheden.

LISBETH SOLSØ TIEDEMANN, ELEV PÅ BLÅKILDE 2001-2003

Kreativiteten i mig har ført mig mange veje siden efterskolen. Først igennem designstudiet, som gav mig en selvtillid i, at kreativiteten i mig findes, og at jeg kan formidle den ud igennem værker og produkter. Dernæst over Atlanterhavet til det kunstneriske Los Angeles, hvor jeg var designassistent for Sara Sachs og syede kostumer og kollektioner. Den har givet mig modet til at gå selvstændig og udvikle kollektioner, til projekter og til tv-programmet "Fra yt til nyt" på DR1, hvor jeg viste hvordan man kan omsy brugt tøj.

I cirka 10 år har jeg haft designvirksomhed som mit levebrød. Den er pt. blevet sat på pause, og i dag laver jeg også mad i en børnehave. Mit liv er dog stadig fyldt med kreativitet, men den helt store forskel er, at jeg ikke skal fakturere den til nogen. Det er en kæmpe lettelse ikke at skulle lave produkter og projekter, som SKAL købes af nogen, for nu kan jeg designe det, jeg har lyst til, og som ikke nødvendigvis skal kunne sælges. Det gør, at min kreativitet ikke er begrænset, og at jeg kan få lov til at lave designs, når lysten er der, og lige præcis som jeg synes, de skal være. Jeg har også genfundet glæden ved at hækle, og det har ført mig videre til mine skulpturelle vaser, som jeg viser frem på instagramprofilen @listetaaen. Disse vaser er hele essensen af min glæde ved at skabe; nemlig at det er processen, der driver værket. De er skæve, bulede, skulpturelle, tidskrævende, og de er hæklet af garn, jeg har samlet sammen fra genbrugsbutikker.

Min kreativitet drives klart af ting og materialer, som andre mennesker har opgivet eller ikke kan se fidusen i længere. At gå i genbrugsbutikker er en af mine yndlingsbeskæftigelser. Det er sådanne steder, jeg finder de materialer, jeg bruger i mit designvirke. Det kan være et tørklæde med et smukt print, små ruller garn, et gammel sæt sengetøj i spraglet mønster, brugte herreskjorter i ren bomuld eller en habitjakke med store skulderpuder fra 80'erne. Sådanne materialer syer jeg om til tøj og laver små kollektioner. Jeg synes, det er meget mere spændende at omsy gammel brugt tøj end at købe nye materialer. Det bugner af tøj over alt, og hvis jeg en sjælden gang forvilder mig ind i en almindelig tøjforretning, bliver jeg helt trist over hvor mange nyproducerede dårlige varer, der hænger derinde. Man kan sy hvad som helst af nye materialer, men det har ingen historie, og vi har på ingen måde brug for flere materialer i denne verden. Så god genbrugsjagt.

MUSICAL OG DANNELSE

Af Anne-Majbritt Skovdam Sørensen

”Nyd det kære elever. I får kun denne ene forestilling, da publikum udebliver pga. Corona.”

Det er torsdag, den sidste dag i en intens musicaluge. Stemmerne er varmet op, og kameraerne er klar. Nu gælder det. Vi venter spændt. Både publikum hjemme i stuerne, og den lille skare af ansatte, som har fået VIP-billetter til dette års musical, ”Tårnet”, og ikke mindst skuespillerne og musikerne på scenen, som nu skal give alt hvad de har i sig. Forventningsfuldt retter vi blikket, tanker og nærværet mod denne fællesskabende aften, hvor vi mærker suset i kroppen, ungdommen og fortællingen. Undervejs i forestillingen mærker vi det. Vi oplever, at ”fællesskab fødes, når jeg bliver til OS” ikke bare er en strofe i sangen: *Gi’ os lyset tilbage.*

Hvis han kan, så kan jeg også – hvis de kan, så kan VI også. Magien opstår, når skuespillerne giver sig hen og tør spille en rolle, som ikke er dem selv. Når de pludselig kan se, at deres replik indgår i en sammenhæng og en helhed. Når fiktionen bliver anerkendt. Når de tør gå på line og lever sig ind i deres roller. Så opstår magien. De glemmer sig selv. Når nogle tør gå foran, så går de andre med. Så dannes en ny form for fællesskabsånd. Holdånd. Som et fodboldhold. For nylig, i et interview, forklarede den danske træner, Thomas Frank fra oprykkerklubben Brentford, klubbens succes med, at ingen kan udrette noget alene. Men den enkelte kan nå langt i et sammenhold, hvor alle bidrager og hjælper hinanden. Lige-

den mellem et fodboldhold i England og en musicalforestilling på Blåkilde passer da, i denne forbindelse, meget godt.

LASSE: ”Hvis bare man kommer i gang og giver sig hen, så skal det nok gå. Jeg kan godt! Jeg har fundet ud af, at jeg godt kan. Vi bakker hinanden op. Vi er fælles om det. Jeg kan godt, fordi de andre tror på, at jeg kan.

KAROLINE: ”I musicalugen blev jeg udfordret på mange forskellige områder, både med sang, dans og skuespil. Jeg oplevede, at nogle af dem, man ikke ser så meget til hverdag, fik lov til at shine. Man så nye sider af folk. Mine forældre og bedsteforældre hjemme i stuen syntes det var megafedt. De fortalte, at man hjemme i stuen kunne mærke fællesskabet, trods at de ikke fysisk kunne være til stede. Det skabte motivation for mig til at gøre det godt og gøre dem stolte.”

Midt i den fælles eufori, kommer tanker om processen og det pædagogiske arbejde undervejs i ugen ind og forstyrrer tankerne. Det var vist noget med, at eleverne ikke altid forstod, hvad der foregik. At flere af dem var meget nervøse og havde lyst til at springe fra. At de i starten ikke turde give slip og tænkte for meget

over, hvad andre tænkte. At flere var klar til at få flere replikker. Mens andre var presset i panikzonen. En musicaluge er intens på alle måder. De fleste er på udebane. Hverdagen er brudt op. Nye grupper. Nye udfordringer. Var det så det hele værd? JA! For lige nu nyder vi stadig følelsen af en skøn forestilling. Nyder ungdommen og deres begejstring over, at det hele er veloverstået. Nyder forløbsningen.

LASSE: ”Jeg har aldrig lavet musical før. Tænkte at det ville være meget hårdt. Jeg havde ikke de store forventninger, men da vi først kom i gang, var det virkelig fedt. Folk gav sig.”

MARIA: ”Jeg glædede mig helt vildt inden ugen. Det bedste var, at vi lærte hinanden at kende på en helt ny måde. Slutsangen, hvor alle gav den max gas, var virkelig en fed oplevelse. Man kom ud af sin komfortzone. Alle tænkte - Åh nej! Men det gjorde det bare ekstra fedt.”

DANNELSEN AF DET HELE MENNESKE

På Blåkilde vil vi gerne bidrage til at udvikle hele mennesker, som kan indgå i fællesskaber. Vi vil gerne udfordre eleverne, så de ser egne potentialer, og give dem en oplevelse af at være en del af noget større.

For det hele menneske må hovedet ikke skilles fra kroppen. Fantasí, virkelighed, det indre og ydre er ikke hinandens modsætninger, men skaber en nødvendig helhed. Det, at være musisk og kreativ, er en del af dannelsen af det hele menneske. Dannelsen lykkes, når holdningen er præget af nysgerrighed, åbenhed, fleksibilitet og leg, evnen til at fejle samt have tillid til sig selv og andre.

CARL EMIL: "Inden musicalen var jeg ret nervøs, men jeg så frem til ugen alligevel. I slutningen af ugen og bagefter har jeg fået mere selvtillid - lidt i mig selv, men også det, at jeg kan spille skuespil. Det har givet et selvtillidsboost at være en anden end den man er. Det er faktisk ret befriende."

I forhold til almindelig undervisning er der selvfølgelig nogle få øjeblikke, hvor det er lidt a la musicalen. Men det kan alligevel ikke sammenlignes. I musicalen oplever man et andet lag af dybde - man lever sig ind i noget og står foran folk - det gør man i en større grad end i normal undervisning."

I en musical mixes lyd, billeder, ord og bevægelser, og det skaber et andet univers. En anden virkelighed. Når vi spiller teater, danser og synger, får følelseslivet en anden plads til at udfolde sig. Ordene får nye betydninger. De store fortællinger, som handler om

det at være menneske, opleves gennem kroppen og følelseslivet. Det æstetiske og kunstneriske giver en anden stemningsmæssig dimension. Man bevæger sig væk fra sig selv, og det er tilladt at være en anden. Erkendelsespotentialer i en musical består i, at eleven er aktiv deltager i en fiktiv verden, hvor drama i ét nu vækker sanseligheden. Midt i sanseligheden opstår refleksionerne, og nye spørgsmål opstår. Ikke nødvendigvis i ord, men med stemninger og ved kropslige erkendelser. I vores musical skal der være plads til både de tabubelagte temaer og de "korrekte". Utopierne og overdrivelserne skaber i bedste fald en anden forståelse.

MUSICAL SKABER UDHOLDENHED, DANNELSE OG SOLIDARITET

ANNE SOFIE: "Det bedste var det helt store fællesskab, vi har haft. Allesammen har vi støttet hinanden. Man vidste, at man ikke var alene. Inden ugen tænkte jeg, at det med musical er ikke mig. Indimellem har der været nedture, hvor jeg syntes det var hårdt. Men til sidst gav den hårde kamp mening."

SOFIE: "Mega grænseoverskridende og fysisk hårdt. Svært at lære replikkerne. Mega fed succesoplevelse, hvor jeg undervejs lavede mange fejl. Men jeg lavede ikke fejl til den endelige forestilling."

Et af dogmerne for musicalen er, at alle elever skal danse, sige replikker og synge. Alle har en plads på scenen. For den enkelte elev giver det værdi at få tildelt en rolle og et ansvar for helheden. Det

er med til at skabe udholdenhed og følelsen af solidaritet blandt eleverne. Vi oplever, at udholdenhed, samarbejde og solidaritet styrker troen på egen værdi og fællesskabets muligheder.

Når målet er nået, kan eleverne via deres erfaringer nu analysere sig frem til, hvad fællesskabet kan. Men undervejs er det oplevelsen, kroppen, sanserne de mærker. I processen gør de erfaringerne sammen. Dannelsen sker i fællesskabet. I de fælles oplevelser, som kan mærkes og føles i hele kroppen. Pludselig opstår en samhørighed, hvor man glemmer sig selv.

Skuespillerne finder ud af, at vi er fælles om at være menneske i verden. Tro, tvivl, eksistens og kulturen omkring os trækkes ind i replikkerne og udtrykkes gennem de unge på scenen. I deres indlevelse og samhørighed skabes empati og derved solidariteten. Det giver dem forhåbentlig også forståelse for forskellighed. En sidegevinst kunne også være, at vi ønsker en ungdomskultur bæret af mangfoldighed, at de unge tør vove sig ud i det uforudsigelige. At de tør at lave fejl, eksperimentere og sætte sig selv i spil. At de oplever modspil og medspil i fællesskabet. At galskaben får frit spil og skævheden plads. Måske kommer de aldrig til at lave musical igen, men oplevelsen i ugen og særligt torsdag aften kan ingen tage fra dem. Bliver de ikke kunstnere, skuespillere, musikere, sangere eller scenografer, så kan de stadig grine af de tosede replikker, genkalde sig følelsen af fællesdans og være stolte over, at de overlevede ugen og gjorde sig umage. Om ikke andet, så kan en anderledes uge ses som et afbræk fra hverdagen.

ÅRET DER GIK I BILLEDER

ÅRET DER GIK I BILLEDER GALLA

ÅRGANG 21-22

INVITATION TIL HOLDREPRÆSENTANTSKABSMØDE

Kære repræsentantskab!

Du er hermed inviteret til holdrepræsentantskabsmøde i forbindelse med elevstævnet 2022. På mødet får du indblik i skolen i dag, vi taler om skolens fortsatte udvikling og fremtidige tiltag. Desuden afholder vi valg, hvor du har indflydelse på, hvilke kandidater der skal sidde i elevforeningens bestyrelse.

Sæt kryds i kalenderen lørdag den 21. maj kl. 10.30 til 11.30!

Efterfølgende vil køkkenet servere middag for de fremmødte. Middagen for holdrepræsentanterne er gratis, mens ægtefæller må betale kr. 50.

Af hensyn til køkkenet vil skolen gerne have en tilmelding senest den 9. maj, hvis man ønsker at spise middag på skolen.

Med venlig hilsen
På vegne af Elevforeningens bestyrelse
Rasmus Weile

Program for Elevstævne 21. maj 2022

- 11.30 Ankomst og betaling for entré og madbilletter
- 12.00 Middag
- 13.30 Gymnastikopvisning
- 13.45 Velkomst i hallen
- 14.15 Tale v. Iben Krogsdal om fuldmagt til livet. Et foredrag om at være kristen i en moderne verden, og om hvordan kristendom kan være en kilde til liv og forandring – også selvom mange ikke længere opfatter sig selv som troende.
- 15.00 Kaffe og fotografering
- 16.00 Aktiviteter
 - ▶ Fodbold
 - ▶ Volley
 - ▶ Rundvisning
 - ▶ Snobrød
 - ▶ Højskolesang v. Anne Marie Stidsen
- 17.30 Aftensmad
- 19.00 Optrin fra elever i hallen
- 19.40 Fælles afslutning i hallen
- 20.00 Kaffe i dagligstuen

- Stævneafgift 50 kr.
- Jubilæumsmiddag 75 kr.
- Sandwich, is og juice 35 kr.
- Kaffe 25 kr.
- Aftensmad 50 kr.
- Betaling kontant eller Mobilepay på dagen.

Tilmelding senest d. 9. maj 2022 via skolens hjemmeside (tilmelding åbner 1. april)

TIL EFTERTANKE

Af Ulrik Skjølstrup

Håndværk og kunst

Da jeg for lang tid siden blev spurgt, om jeg kunne tænke mig at skrive bagsideordet, blev jeg umiddelbart smigret og takkede ja. Efterfølgende har andre følelser og tanker trængt sig på, for hvem er jeg til at kloge i, hvad håndværk og kunst er for størrelser. For det første har jeg ingen håndværksmæssig uddannelse at læne mig op ad. Jeg har kun næsegrus beundring for fagfolk, som giver sig i kast med en opgave, som bagefter ligger til offentlig beskuelse og bedømmelse. Det er modige mennesker, der driver håndværks-fagene.

Kunst, det andet aspekt ved temaet, har jeg endnu mindre begreb om. Jeg har ofte deltaget i samtaler om, hvad kunst er, men jeg er endnu ikke nået frem til en entydig og gyldig definition af, hvad kunst er. Hvis jeg googler ordet kunst, kan jeg læse, at det kommer af at "kunne", og ud af denne opøvede evne frembringes noget, som kan udfordre modtageren. Hvordan modtageren reagerer på det, bliver noget aldeles subjektivt. Det er derfor vanskeligt at definere klart, hvornår noget er kunst, for det afhænger af øjnene der ser eller hvilke sanser vi i øvrigt bruger, når vi møder det skabte.

Men der er en forbindelse med håndværk og kunst, fordi begge dele forudsætter en kunnen, som kommer ved at øve sig, indtil man kan det – altså at man mestrer sit håndværk, som fx at save lige med en fukssvans eller ramme tonen rent på en kontrabas.

Bogen, "Altid allerede elsket", er en nedskrivning af en samtale mellem Tor Nørretranders og hans døende ven, Peter Bastian, mens denne var på hospice og endnu havde kræfter til at udtrykke sig. I samtalen kommer de

ind på emnet kunst. Her siger Peter Bastian, at forudsætningen for at skabe kunst opnås ved at få kontrol over sit instrument, og det kræver 15.000 timers øvelse. Når så man er nået derhen, så handler det om at afgive kontrollen for at kunsten kan udfolde sig. Peters læremester, Sergiu Celibidache, udtrykte det sådan: "You have to get out of the picture." I Peter oversættelse blev det til: "Peter, du er nødt til at komme af vejen!" Altså opstår kunsten i det rum, hvor man får lov at glemme sig selv.

Gennem hele sit liv havde Peter Bastian kæmpet en krig med sig selv om at blive god nok. Han havde i kampen været "klædt ud" som kommunist, som kvartalsmunk og som veganer, men han syntes aldrig at komme i mål. Han beskriver denne levemåde, som en vertikal kultur, hvor det hele tiden handler om at stræbe mod nye højder. Men mødet med kristendommen og hans egen indlemmelse gennem dåben beskriver han som en horisontal kultur, som handlede om at "du er altid allerede elsket", du kan ikke leve op til det, men du er altid allerede elsket. Kærlighed på forhånd.

Så lær mig da, Herre, at dig til behag
jeg bruger det pund, mig blev givet,
at fylde med hæderligt virke min dag,
at hjælpe og værne om den, som er svag,
at elske, thi deri er livet.
Og giv mig til sidst
et navn, Herre Krist,
som er i din livsbog indskrevet!

Carl Reinhold Sundell (1857-1947)